

Työ- ja elinkeinoministeriölle

Viite: Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö VN/9125/2021-TEM-1

**ASIA: MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN LAUSUNTO VALTIONEUVOSTON
ASETUSLUONNOKSISTA (3 ASETUSTA) / ALUEIDEN KEHITTÄMINEN JA EU:N ALUE- JA
RAKENNEPOLITIikka 2021 - 2027**

Työ- ja elinkeinoministeriö pyytää lausuntoa luonnoksista valtioneuvoston asetuksiksi. Asetukset liittyvät hallituksen esitykseen (HE 47/2021 vp) laiksi alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta (toimeenpanolaki) sekä laiksi alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta (rahoituslaki).

Asetukset ovat:

- Valtioneuvoston asetus alueiden kehittämisestä ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan toimeenpanosta (toimeenpanoasetus).
- Valtioneuvoston asetus alueiden kehittämisen ja Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden rahoittamisesta (rahoitusasetus)
- Valtioneuvoston asetus Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan hankkeiden tukikelpoisuudesta (tukikelpoisuusasetus).

Maa- ja metsätalousministeriö kiittää mahdollisuudesta lausunnon antamiseen asetuseruonnoksista. Lausunnossa kommentit on annettu asetus –kohtaisesti.

Toimeenpanoasetus

11 § Maakunnan yhteistyöryhmän toimikausi ja kokoonpano

Maa- ja metsätalousministeriö esittää lisättäväksi pykälän 3 mom. kohtaan alueellisen ja paikallisen kehittämisen järjestöt:

3) alueen kehittämisen kannalta keskeiset tahot kuten alueellisen ja paikallisen kehittämisen järjestöjä, työmarkkina- ja elinkeinojärjestöjä, kansalaisyhteiskuntaa kuten ympäristö-, tasa-arvo- ja syrjimättömyyden estämistä edustavia järjestöjä sekä muita alueen erityispiirteiden kannalta keskeisiä tahoja.

14 § Maakuntaohjelman sisällön rakenne, valmistelu ja aikataulu

Maa- ja metsätalousministeriö toteaa, että on hyvä, että 14 §:ssä on erityisesti kiinnitetty huomiota erilaisten alueiden, saaristo-, maaseutu- ja kaupunkialueet, kehittämisen tarpeisiin ja mahdollisuuksiin. Tämä tukee paikkaperustaista kehittämistä. Tutkimusten mukaan kaikilla alueilla on taantuvia ja kasvavia alueita, jolloin vaikuttavassa ohjelmatyössä sekä sen seurannassa on tarpeellista analysoida toimeenpanoa hyödyntämällä aluetypologian mukaista tarkkaa aluejakoa.

Rahoitusasetus

24 § Luontoissuoritus kansallisista alueiden kehittämisen varoista rahoitettavassa hankkeessa

Maa- ja metsätalousministeriö pitää tärkeänä mahdollistaa kansallisesti rahoitettavissa kehittämishankkeissa luontoissuorituksen hyväksymisen osana omarahoitusosuutta. Luontoissuoritus voi muodostua vastikkeesta luovutetusta työstä tai tuotantopanoksista. Tämä varmasti lisää erityisesti yhteisöllisissä hankkeissa myös pienempien ja vähävaraisten yhdistysten mahdollisuutta toteuttaa mainittuja hankkeita.

34 § Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman ryhmähanketta koskevat erityissäännökset

Rahoituslakiluonnoksessa on määritelty tarkasti ryhmähankkeen eteneminen. Ryhmähanke vaikuttaa menetelmällisesti vastaavalta kuin maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla toimeenpantava paikallisten Leader-ryhmien teemahanke. Teemahankkeen kokemusten perusteella osahankkeiden tulisi voida edetä myös eriaikaisesti osahankkeiden luonne huomioiden.

Tukikelpoisuusasetus

4 § Tukikelpoisuuden edellytykset.

Hankkeen vireille tulo ja hankkeen alkamisajan välinen suhde ei ole täysin selkeä ja voi joissakin tilanteissa aiheuttaa haasteita kustannusten hyväksyttävyyden osalta. Ongelmallisimpia ovat tilanteet, joissa hankkeen alkamisajankohta syystä tai toisesta muuttuu alkuperäisessä hakemuksessa ilmoitetusta. Olennaista on, että hankkeen tukikelpoiset kustannukset aiheutuvat toteutusajankautena. Selkeämpää olisi vain todeta, että vireille tulon jälkeen ja toteutusajan loppuun mennessä syntyneet kustannukset ovat tukikelpoisia.

Pykälän 1 momentin 3 kohta ei ole täysin selkeä. Investoinnin esivalmistelu –termi ei ole yleisesti käytetty termi, vaan selkeämpää olisi käyttää esimerkiksi termiä ”suunnittelukustannukset”.

Ehdotus: Suunnittelukustannukset hyväksyttäviä. Pykälässä ei säädettäisi, miten lasketaan eli ei kaavamaista Flat ratea, koska erilaisten investointien suunnittelukustannukset voivat suurestikin vaihdella.

5 § Hankkeen tulot.

"Tukikelpoista kustannuksista vähennetään hankkeen toteuttamisaikana tuottamat ja viimeistään hankkeen viimeisen maksatushakemuksen jättämiseen mennessä saadut tulot, jollei vähämerkityksistä tukea tai valtiontukea koskevasta lainsäädännöstä muuta johdu."

Vaikuttaa pääasiassa selkeältä. Tosin esitetty sanamuoto mahdollistaa tulojen osalta ajoittamisen maksuhakemuksen jättämisen jälkeiseen ajankohtaan, jolloin niitä ei vähennettäisi.

Markkinoille siirtyminen vaikuttaa tarpeettomalta ja vieraalta termiltä. Maaseudun hanketoiminnan tukemisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1174/2014) 37 § 1 momentissa on säädetty: *"Hankkeen tuloja ovat hankkeen toteuttamiseksi hankittujen tavaroiden ja palvelujen sekä hankkeen tuotosten myynnistä saadut tulot sekä hankkeen hyödykkeistä ja toimitiloista saadut käyttökorvaukset."* Tämä muotoilu on mielestämme selkeä.

18 § Matkakustannukset

Valtion matkustussäännön sijasta olisi selkeämpi puhua verohallinnon vahvistamista verovapaista matkakustannuksista.

19 § Hankinnat

Pykälän 3 momentin, mukaan yli 3 000 euron hankinnassa olisi selvitettävä tavanomainen hintataso kustannusten kohtuullisuuden selvittämiseksi. Maaseuturahaston osalta on jo kuluvalle rahoituskaudella 2014-2020 säädetty, että "Sellaisten toimien osalta, joiden tukikelpoiset kustannukset ovat enintään 5 000 euroa, kustannusten kohtuullisuus voidaan todeta hallintoviranomaisen ennakkoon hyväksymän talousarvioluonnoksen perusteella." Koska asiasta on jo tällä tavoin EU-lainsäädännössä säädetty, niin 5 000 euron rajan ottaminen käyttöön myös TEM:n tukikelpoisuusasetuksessa olisi perusteltua ja yhdenmukainen maaseuturahaston kanssa.

22 § Käytettyinä hankitut koneet ja laitteet

Käytettyjen koneiden ja laitteiden tukimahdollisuus on hyvä olla, vaikka uusien tukeminenkin olisikin pääsääntö.

Maaseuturahaston puolella maaseudun yritysrahoituksessa ei ole otettu käyttöön sitä ehtoa, että koneeseen ei olisi saanut kohdistua julkista tukea viiden hankintaa

edeltäneen 5 vuoden aikana. Tätä on käytännössä hyvin vaikea mitenkään jäljittää eikä tällaisesta ole todennäköisesti olemassa kenelläkään mitään varmaa tietoa varsinkin, jos kone tulee ulkomailta. Suomen markkinoille tulee käytettyjä koneita mm. muualta Euroopasta. Pk-yritysten osalta tuen pysyvyys on 3 vuotta, joten vaikka kone olisi saanut tukea jossain muussa EU-maassa, niin se voidaan myydä muualla heti kolmen vuoden täytyttyä ja tuoda käytettynä Suomeen. Viiden vuoden ehto vaikuttaa liian pitkältä. Tämä on ollut aiemmin ehtona, mutta onko tällaiselle pakottavaa tarvetta?

24 § Arvonlisäveron tukikelpoisuus

Arvonlisäveron tukikelpoisuus on perusteltua vain silloin, kun arvonlisävero jää tuensaajan lopulliseksi kustannukseksi kuten asetusluonnoksessa on esitetty.

26 § Tukipäätöksessä hyväksytyjen kustannuslajien väliset muutokset

Pykälä ei ole tarpeen. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalalla on pärjätty, vaikka vastaavanlaista pykälää ei ole ollutkaan

Kansliapäällikkö

Jaana Husu-Kallio

Lainsäädäntöneuvos

Markus Lounela